20
Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Riikka Henttosen ym. talousarvioaloitteesta palvelupaikasta väkivaltaa kokeneille naisille

Pöydälle 21.05.2013

HEL 2012-006679 T 00 00 03

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättänee antaa valtuutettu Riikka Henttosen ja 10 muun valtuutetun väkivaltaa kokeneiden naisten palvelupaikkaa koskevasta talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Väkivalta voi kohdata naista eri ikäkausina, eri elämäntilanteissa ja eri tavoin. Yksi väkivallan muoto on aloitteessa mainittu parisuhdeväkivalta, jonka lähi-ilmiöitä ovat lähisuhdeväkivalta ja perheväkivalta. Väkivalta voi olla fyysistä, henkistä, seksuaalista ja/tai taloudellista väkivaltaa. Lisäksi kunniaväkivalta on yksi yleistyvä, erityisesti naisiin kohdistuva, lähisuhdeväkivallan muoto.

Helsingissä toimii kaupunginjohtajan asettama lähisuhdeväkivallan ehkäisy ja vähentäminen -työryhmä (2011–2014), jossa on laajasti edustettuna eri viranomaistahoja ja järjestöjä. Työryhmän tehtävänä on edistää valtakunnallisten oppaiden, suositusten ja toimenpide-ehdotusten paikallista toimeenpanoa Helsingissä. Lisäksi se tekee esityksiä lähisuhdeväkivaltaa ehkäisevistä toimenpiteistä, tiedotuksesta ja koulutuksesta. Helsingissä lähisuhdeväkivaltaa ehkäisevää työtä on edistetty systemaattisesti muun muassa työryhmän esitysten pohjalta.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa on järjestetty lähisuhdeväkivaltaan liittyvää koulutusta sekä laajana kaikille työntekijöille kohdennettuna koulutuksena että kohdennettuna intensiivikoulutuksena. Sosiaali- ja terveysviraston yksiköissä (esimerkiksi neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, lastensuojelu, perheneuvolat, terveyskeskuspäivystykset, terveysasemat, vanhusten kotihoito ja palvelutalot) on omat ohjeistuksensa eri väkivallan muotojen puheeksi ottamisesta sekä uhrin kohtaamisesta ja auttamisesta.

Idän poliisipiirissä on pilotoitu MARAK-nimistä moniammatillista riskienarviointiryhmää, jossa on ollut edustus muun muassa perhe- ja sosiaalipalveluista, terveys- ja päihdepalveluista, rikosuhripäivystyksestä, pääkaupungin turvakodista, poliisista sekä Monika-Naisista. Ryhmän tavoitteena on saattaa uhri oikeiden palveluiden piiriin ja kokemukset ryhmästä ovat olleet rohkaisevia.

Sosiaali- ja terveysvirastosta on saatavana tukipalveluja lähisuhdeväkivallan uhreille. Perheneuvolan alkuarviointikäytännön kehittämisen myötä kaikki asiakkaat pääsevät palveluun 2-4 viikon sisällä. Kiireellisissä tilanteissa asiakas pääsee perheneuvolapalveluun viikon sisällä. Perheneuvoloissa järjestetään hoidollisia ryhmiä perheväkivaltaa kokeneille äideille. Sosiaali- ja kriisipäivystys toimii ympäri vuorokauden. Potilaita, jotka on raiskattu tai pahoinpidelty hoidetaan psykiatrian poliklinikoiden akuuttityöryhmissä ja mielialahäiriökeskuksessa. Psykiatrinen hoito voi sisältää yksilö-, pari- tai perhekeskusteluja tai se voi olla ryhmämuotoista. Jokaisella psykiatrian poliklinikalla on akuuttityöryhmä, jonka vastaanotolle saa ajan nopeasti. Potilas tai hänen läheisensä voi ilman lähetettä ottaa yhteyttä psykiatrian poliklinikkaan hoidon saamiseksi akuuttityöryhmässä. Jos päihteet liittyvät väkivaltaan, hoitoa tarjoavat A-klinikat. Myös sosiaaliasemilta on saatavana sosiaalityön keskustelu- ja ohjausapua lähisuhdeväkivallan uhreille.

Vammaisten lähisuhdeväkivallan uhrien osalta vammaisten sosiaalityössä järjestetään vammaisuuden vuoksi tarvittavat tukitoimet, jotta asiakas pystyisi käyttämään yhteiskunnan tavanomaisia palveluja. Tarvittaessa vammaiselle henkilölle toteutetaan lyhytaikaishoitoa tai pysyviä asumispalveluja, ettei tilanne perheessä pääse kärjistymään väkivaltaiseksi.

Pääkaupungin turvakoti tarjoaa matalan kynnyksen tukea ja palveluja ympäri vuorokauden väkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneille. Helsingissä toimii useita muitakin järjestöjä (muun muassa Naisten linja, Rikosuhripäivystys, SOS-kriisikeskus, SPR ja Monika-Naiset), jotka tarjoavat matalan kynnyksen palveluja, tukea ja neuvontaa väkivaltaa kokeneille naisille.

Sosiaali- ja terveystoimen yhdistyminen mahdollistaa entistä tiiviimmän yhteistyön ja yhteisen osaamisen kehittämisen naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisessä, uhrien tunnistamisessa ja auttamisessa sekä tilanteeseen puuttumisessa niissä monissa palveluissa, joissa naisia kohdataan päivittäin. Uhrien auttamiselle on eduksi, että aiheeseen liittyvää osaamista on tarjolla eri palvelupisteissä. Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että meneillään olevaa väkivaltaa kokeneiden auttamista koskevaa kehittämistyötä tulee jatkaa ja se voidaan toteuttaa normaalitoiminnan osana. Talousarvio vuodelle 2014 ei sisällä varausta uudelle palvelupaikalle väkivaltaa kokeneille naisille.

Terveysvaikutusten arviointi

Väkivaltaa kokeneet naiset ovat hyvin heterogeeninen ryhmä. Kukin uhri tarvitsee yksilöllistä apua ja tukea. Sosiaali- ja/tai terveyspalvelut voivat tuottaa osaltaan tätä apua eri yksiköissään käyttäen hyödyksi

omaa asiantuntemustaan sekä eri verkostojaan ja yhteistyötahojaan. Sosiaali- ja terveystoimen rakenneuudistus mahdollistaa entistä paremman yhteistyön lähisuhdeväkivallan uhrien auttamisessa ja hoidossa ja tällä voidaan olettaa olevan myönteisiä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia kohderyhmälle."

Esittelijä

Valtuutettu Riikka Henttonen ja 10 muuta valtuutettua ovat tehneet talousarvioaloitteen, joka koskee väkivaltaa kokeneiden naisten palvelupaikkaan liittyvän tilan ja määrärahan varaamista vuoden 2014 talousarvioon ja taloussuunnitelmakaudelle 2014-2016.

Talousarvioaloitteesta on pyydetty sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle 24.5.2013 mennessä.

Lausuntoa on pyydetty myös kiinteistövirastosta.

Aloite on esityslistan tämän asian liitteenä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi

Liitteet

1 HEL 2012-006679_Henttonen_Riikka_talousarvioaloite_ Kvsto 25.4.2012 asia 16[1]